

آئین‌نامه آموزشی
دوره متوسطه بزرگسالان
و داوطلبان آزاد داخل کشور
(شیوه نیمسالی - واحدی)

مصوب هیات اجرائی نظام جدید آموزش متوسطه
(گروه دوم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش)

توضیح:

به استناد رأی صادره در ششصد و شصت و ششمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۰/۸/۳ اجرای آئین‌نامه آموزشی دوره متوسطه بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل کشور (شیوه نیمسالی - واحدی) موضوع بخشنامه شماره ۴۰۰/۲۰۱۴۱ مورخ ۷۹/۶/۲۳ بلامانع اعلام شد.

ضمناً از آبان ماه ۱۳۸۰ موضوعات پیشنهادی مربوط به دوره متوسطه و پیش دانشگاهی جهت تصویب به شورای عالی آموزش و پرورش ارجاع می‌شود.

-

ماده ۱: دوره متوسطه بزرگسالان به منظور ادامه تحصیل دانش آموزانی که شرایط تحصیل در دوره سه ساله متوسطه روزانه را ندارند و همچنین سایر متقاضیان واجد شرایط در شاخه های نظری، فنی و حرفه ای و کاردانش و براساس اهداف هر یک از شاخه ها و مطابق با مواد ذیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان اجرا می شود.

تبصره ۱: در شاخه فنی و حرفه ای دوره بزرگسالان صرفاً برای ادامه تحصیل دانش آموزان پایه سوم شاخه فنی و حرفه ای است که شرایط تحصیل در دوره روزانه شیوه سالی- واحدی را از دست داده باشند. این قبیل دانش آموزان لازم است قبلاً در آموزشهای درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیاتی میدانی رشته مربوط شرکت کرده باشند.

تبصره (۲) :

ماده ۲: واحدهای آموزشی بزرگسالان به دو صورت مجتمع آموزشی (نظری - کاردانش - فنی حرفه ای) و یا واحدهای آموزشی خاص هر یک از شاخه های متوسطه (براساس ضوابطی که از سوی معاونت آموزشی ابلاغ می شود) تشکیل می گردد.

تبصره: ارائه و آموزش استاندارد مهارت در واحدهای آموزشی بزرگسالان کاردانش دولتی منوط به کسب مجوز از دفتر کاردانش و آموزشهای مهارتی می باشد و در صورت عدم ارائه استاندارد مهارت در این قبیل واحدهای آموزشی دانش آموز باید استاندارد مهارت را در مراکز آموزش مهارتی خارج از آموزش و پرورش و یا واحدهای آموزشی بزرگسالان کاردانش غیرانتفاعی بگذرانند.

-

ماده ۳: آموزش در دوره متوسطه بزرگسالان دارای ویژگیهای زیر می باشد.

الف) آموزش درسهای در طول نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی اجراء می شود.

ب) محتوی، ساعات آموزش و میزان تأثیر هر درس در معدل گیری براساس تعداد واحدهای آن درس مشخص می شود.

ج) ارزش هر درس مستقل می باشد و قبولی یا مردودی در هر درس تأثیری بر سایر درسهای ندارد.

-

د) بخشی از هزینه‌های تحصیلی دانش‌آموز در این دوره (مازاد بر مدت مجاز در دوره روزانه) برابر ضوابطی که معاونت آموزشی وزارت آموزش و پرورش ابلاغ می‌نماید از وی اخذ می‌شود.
تبصره :

ماده ۴: تعداد واحدهای درسی مورد نیاز برای اخذ گواهی‌نامه پایان تحصیلات متوسطه در واحدهای آموزشی بزرگسالان همانند دوره روزانه حداقل ۹۶ واحد می‌باشد و دانش‌آموز پسر مشمول نظام وظیفه با رعایت سایر شرایط حداکثر تا ۱۲ نیمسال می‌تواند در واحد آموزشی بزرگسالان ادامه تحصیل دهد و در ازای هر سال تحصیل دانش‌آموز در دوره متوسطه روزانه از این میزان ۲ نیمسال کاسته خواهد شد.

ماده ۵: محتوی و موادّ درسی در این دوره مطابق موادّ درسی دوره روزانه می‌باشد و ساعات آموزش هفتگی درسها در هر نیمسال دو برابر و در دوره تابستانی چهاربرابر دوره روزانه (شیوه سالی - واحدی) است که برابر جداول پیوست ارائه خواهد شد.

تبصره ۱: درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی شاخه فنی و حرفه‌ای در دوره بزرگسالان به صورت غیرحضوری ارائه می‌شود.

تبصره ۲: در شاخه کاردانش استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) از شمول ماده فوق‌مستثنی است و به میزان ساعات تعیین شده در جدول موادّ درسی رشته‌های مهارتی با رعایت سایر ضوابط ارائه می‌شود.

تبصره ۳: دانش‌آموزان شاخه کاردانش در صورت عدم امکان گذراندن درس کارورزی (بهتشیخیص مدیر واحد آموزشی) از انتخاب واحد آن درس معاف بوده و باید معادل واحدهای درس مذکور از سایر عناوین درسهای اختیاری و یا درسهای سایر رشته‌های دوره متوسطه، درسهایی را انتخاب نموده و بگذرانند جایگزینی درسهای مازاد تطبیقی به جای درس کارورزی برای این قبیل دانش‌آموزان بلامانع است.

تبصره ۴ :

تبصره ۵:

()

ماده ۶: برنامه آموزشی در هر سال تحصیلی بصورت دونیمسال هریک به مدت ۱۸ هفته و یک دوره تابستانی به مدت ۱۰ هفته اجرا می شود.

تبصره - در هر نیمسال پانزده هفته کامل و در دوره تابستانی ۸ هفته کامل به تشکیل کلاس درس اختصاص داشته و باقیمانده هر نیمسال و دوره تابستانی برای برگزاری امتحانات، اعلام نتایج و تمهید مقدمات نیمسال بعدی یا دوره تابستانی منظور می شود.

ماده ۷: دانش آموز موظف است در هنگام انتخاب واحد، پیش نیاز درسها را مطابق جدول مواد درسی رعایت کند.

تبصره: دانش آموز در آخرین نیمسال یا دوره تابستانی (نیمسال یا دوره تابستانی که می تواند فارغ التحصیل شود) مجاز است کلیه درسهای باقیمانده را بدون رعایت پیش نیاز انتخاب کرده و بگذراند.

ماده ۸: دانش آموز نمی تواند درسهایی را که قبلاً نمره قبولی کسب کرده است مجدداً انتخاب کند.^۲

ماده ۹: دانش آموز در هر نیمسال می تواند حداقل ۸ واحد و حداکثر ۱۷ واحد درسی، که حداقل ۸ واحد آن به صورت حضوری باشد و در دوره تابستانی حداکثر ۸ واحد درسی را اعم از حضوری و غیر حضوری با رعایت سایر ضوابط انتخاب کند.^۳

تبصره ۱: دانش آموز در آخرین نیمسال یا دوره تابستانی^۴ می تواند یک عنوان درسی (حداکثر ۴ واحد) علاوه بر سقف واحدهای درسی انتخاب نماید.

۱- به استناد مصوبه سیدو چهارمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۳/۵/۲۸ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۵۴۱۶/۹ مورخ ۸۳/۶/۸ «نمره قبولی درسی که امتحان آن (در رشته قبل) به صورت داخلی برگزار شده برای دانش آموزی که در امتحان تغییر رشته شرکت کرده و شرایط رشته جدید را احراز نموده است قابل پذیرش بوده، لیکن نمره پایانی آن درس در احتساب معدل کتبی قابل اعمال نخواهد بود.

تبصره ۲: چنانچه در آخرین نیمسال تحصیلی تعداد واحدهای حضوری باقیمانده دانش‌آموز به کمتر از ۸ واحد برسد ادامه تحصیل وی در آن نیمسال بلامانع است.

تبصره ۳: چنانچه تعداد واحدهای باقیمانده دانش‌آموز در آخرین نیمسال تحصیلی به کمتر از ۸ واحد اعم از حضوری و غیرحضوری برسد ادامه تحصیل وی در آن نیمسال بلامانع است. استفاده از این تبصره برای دانش‌آموزی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌نماید صرفاً یکبار مجاز است.

تبصره ۴: در شاخه کاردانش برای محاسبه تعداد واحدهای اخذ شده در هر نیمسال یادوره تابستانی آن دسته از استانداردهای مهارت که آموزش آن بیش از یک نیمسال تحصیلی به طول می‌انجامد تعداد واحدهای استاندارد مهارت مورد نظر براساس ساعات آموزش آن در هر نیمسال، تعیین و در برگ انتخاب واحد دانش‌آموز ثبت می‌شود و نمره آن استاندارد مهارت در نیمسال یا دوره تابستانی که آزمون آن انجام یافته و منجر به صدور گواهی‌نامه مهارت گردیده ثبت خواهد شد.

تبصره ۵: گواهی‌نامه مهارتی که دانش‌آموز شاخه کاردانش رأساً جهت اخذ آن اقدام نموده است مشروط بر آنکه مشخصات آن در جدول مواد درسی رشته مهارتی مربوط تعریف شده باشد پذیرفته می‌شود و تعداد واحدهای آن در سقف تعداد واحدهای مجاز نیمسال یا دوره تابستانی که گواهی‌نامه مهارتی را به واحد آموزشی ارائه می‌دهد محاسبه نمی‌شود.

تبصره ۶:

()
()

تبصره ۷:

ماده ۱۰: با دانش‌آموزی که در طول نیمسال تحصیلی غیبت می‌کند برابر آیین‌نامه انضباطی رفتار خواهد شد.

۱-۱۰- در شاخه‌های کاردانش و فنی و حرفه‌ای دانش‌آموزی که حسب مورد برای مهارت‌آموزی، کارورزی، کارآموزی به مراکز خارج از واحدهای آموزشی معرفی می‌شود برابر برنامه تنظیمی ملزم به رعایت مفاد این ماده می‌باشد.

ماده ۱۱: رسیدگی به موارد خاص آموزشی و پرورشی دانش‌آموز برابر شیوه‌نامه‌ای که توسط معاونت آموزشی تهیه و به تأیید کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش خواهد رسید برعهده شورای مدرسه می‌باشد.^۵

ماده ۱۲: دروسهای دوره متوسطه براساس اهداف و ماهیت آنها به شرح زیر تقسیم می‌شود.

۱-۱۲: دروسهای عمومی: دروسهایی است که آموختن آنها برای ارتقاء بینش علمی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی دانش‌آموز دوره متوسطه ضرورت دارد. آن دسته از دروسهای

عمومی که در تمام شاخه‌های متوسطه با محتوای یکسان ارائه می‌شود دروسهای مشترک نامیده می‌شود.

۲-۱۲: دروسهای اختصاصی: دروسهایی است که دانش‌آموز با گذراندن آنها پایه عملی یا علمی مناسبی برای ورود به بازار کار و اشتغال یا ادامه تحصیل در سطوح عالی‌تر در یک رشته یا گرایش خاص را کسب می‌کند.

۳-۱۲: دروسهای مهارتی: (استاندارد مهارت): آن دسته از دروسهای اختصاصی شاخه کاردانش است که از طریق آنها مهارتهای حرفه‌ای مورد نیاز برای اشتغال به یک کار مفید به صورت نظری و عملی براساس استانداردهای مهارتی مربوط آموزش داده می‌شود.

۴-۱۲: دروسهای انتخابی: دروسهایی است که با توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموز به منظور پرورش علایق و استعدادها و یا رفع نیازهای آموزشی وی از بین مجموعه‌ای از دروسهای فعالیت محور (دروسهایی که بر فعالیت دانش‌آموز تأکید دارد) برابر شیوه‌نامه مربوط انتخاب می‌کند. دروسهای انتخابی مشتمل بر موارد ذیل است:^۶

۱-۴-۱۲: دروسهای پرورشی: دروسهایی است که به منظور تعمیق باورهای دینی، رشد فضائل اخلاقی، تقویت مهارتهای زندگی فردی و اجتماعی و رشد استعدادهای هنری، با توجه به استعداد و علائق دانش‌آموز به صورت فعالیت‌های خاص و مطابق با شیوه‌نامه مربوط ارائه می‌شود.

۲-۴-۱۲: دروسهای جبرانی: دروسهایی است که به منظور جبران ضعف درسی دانش‌آموز و کاهش افت تحصیلی، با رعایت سرفصل دروسهای مربوط ارائه می‌شود.

۳-۴-۱۲: دروسهای تکمیلی: دروسهایی است که به منظور توسعه و تعمیق آموخته‌های دانش‌آموز و بارعایت سرفصل درس مربوط، ارائه می‌شود.

)

// / // (

()

۱۲-۵: **درسهای تکمیل مهارت**: درسهایی است که به منظور افزایش سطح اطلاعات و مهارتهای مورد نیاز برای ورود به محیط کار صرفاً به دانش آموز شاخه کاردانش ارائه می شود.

۱۲-۶: **درسهای اختیاری**: درسهایی است که به تعداد واحدهای مورد نیاز هریک از رشته های شاخه کاردانش متناسب با ماهیت و هدفهای هر رشته یا گروه و برحسب شرایط و مقتضیات منطقه آموزشی برابر ضوابط مربوط به دانش آموز شاخه کاردانش ارائه می شود.

-

ماده ۱۳: ثبت نام و انتخاب واحد با حضور دانش آموز انجام می گیرد.

تبصره ۱: دانش آموزی که به دلیل بیماری یا علل دیگر نمی تواند جهت ثبت نام در واحد آموزشی حضور یابد باید امور ثبت نام و انتخاب واحد وی در موعد مقرر توسط ولی یا فرد دیگری به نمایندگی از دانش آموز انجام شود.

تبصره ۲: ثبت نام و تحصیل مجدد دانش آموز غیرمشمول که ترک تحصیل داشته است با رعایت سایر شرایط بلامانع است.

ماده ۱۴: ثبت نام و تحصیل دانش آموز در واحد آموزشی بزرگسالان به تفکیک جنسیت صورت می گیرد.

تبصره:

ماده ۱۵: ثبت نام و انتخاب واحد دانش آموزان در واحدهای آموزشی بزرگسالان دوهفته قبل از شروع نیمسالهای اول، دوم و دوره تابستانی آغاز و تا شروع نیمسال یادوره تابستانی ادامه می یابد.

تبصره: ثبت نام پس از شروع هر نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی از افرادی که عذر موجه داشته اند با ارائه مدارک معتبر و تشخیص و صدور معرفی نامه توسط کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل مجاز خواهد بود.

ماده ۱۶: شرایط سنی ثبت نام در واحدهای آموزشی بزرگسالان به شرح زیر خواهد بود.

۱- حداقل سن تحصیل در واحدهای آموزشی بزرگسالان ۱۶ سال تمام است.

تبصره ۱: در شرایط خاص با مجوز کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش محل بصورت موردی می توان از دانش آموزی که حداقل شرط سنی را ندارد، در واحد آموزشی بزرگسالان ثبت نام نمود.

تبصره ۲: دانش‌آموزانی که شرایط تحصیل در واحدهای آموزشی دوره روزانه را از دست می‌دهند و مردودین پایه اول متوسطه با هر سنی می‌توانند در مدارس بزرگسالان ثبت‌نام کنند.

۲- حداکثر سن برای دانش‌آموز ذکور که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کند با رعایت سایر شرایط و ضوابط در این واحدهای آموزشی ۲۴ سال تمام می‌باشد. این قبیل افراد چنانچه در طول نیمسال تحصیلی و یا دوره تابستانی به سن ۲۴ سال تمام می‌رسند اجازه ثبت‌نام در آن نیمسال یا دوره تابستانی را ندارند و برای سایر دانش‌آموزان محدودیت حداکثر سن وجود ندارد.

تبصره :

تبصره (۳) :

"

ماده ۱۷: مدارک مورد نیاز برای ثبت‌نام دانش‌آموز به شرح زیر است :

الف) تصویر صفحه اوّل شناسنامه که با اصل آن مطابقت داشته باشد و در صورت وجود تغییرات و اصلاحات در شناسنامه تصویر صفحه آخر نیز ضروری است و لازم است شناسنامه دانش‌آموزی که به سن ۱۵ سال تمام رسیده است عکس‌دار باشد.

ب) عکس به تعداد مورد نیاز

ج) گواهی‌نامه پایان دوره راهنمایی تحصیلی یا گواهی موقت قبولی سال سوم دوره راهنمایی برای دانش‌آموز پایه اوّل

د) توصیه‌نامه دوره راهنمایی تحصیلی یا نمون^۷ برگ ویژه جایگزین آن

ه) کارنامه سال یا سالهای قبل دوره متوسطه و نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی

و) کارنامه‌های تطبیق برای دانش‌آموز تطبیقی

ز) برای دانش‌آموز ذکور که به سن مشمولیت رسیده است و از معافیت تحصیلی برخوردار نمی‌باشد ارائه تصویر مدارک معتبر در خصوص وضعیت نظام وظیفه (کارت پایان خدمت یا معافیت از خدمت نظام وظیفه یا ...) که با اصل آن مطابقت داشته باشد، الزامی است.

ح)

ط)

/

%

تبصره :

ماده ۱۸: اتباع بیگانه و فرزندان آنان، پناهندگان و رانده‌شدگان دیگر کشورها برای ثبت‌نام باید پروانه اقامت معتبر، دفترچه پناهندگی و سایر مدارکی که توسط مراجع ذیربط تعیین می‌شود را ارائه دهند.

ماده ۱۹: دانش‌آموز پسر از اوّل فروردین ماه سالی که در آن سال وارد سن ۱۹ سالگی می‌شود مشمول نظام وظیفه شناخته می‌شود.

ماده ۲۰: ملاک رسیدگی به وضع مشمولیت دانش‌آموز تاریخ تولّد مندرج در شناسنامه اولیه وی است و تغییرات بعدی ملاک عمل نخواهد بود لیکن برای دانش‌آموزی که شناسنامه اولیه وی به حکم دادگاه باطل شده باشد شناسنامه جدید ملاک قرار خواهد گرفت.

ماده ۲۱: چنانچه دانش‌آموزی پس از ثبت‌نام، از ابتدا و یا در طول نیمسال تحصیلی باعذر موجّه غیبت کند و این غیبت تا پایان نیمسال تحصیلی ادامه یابد و در امتحان هیچیک از درس‌ها شرکت نکند برای دانش‌آموز وقفه تحصیلی منظور خواهد شد. وقفه تحصیلی ترک تحصیل تلقی نمی‌شود. تشخیص غیبت موجّه براساس دلایل و مدارک ارائه شده با مدیر واحد آموزشی است.

ماده ۲۲: دانش‌آموز مشمول نظام وظیفه که سه ماه و بیشتر بطور متوالی غیبت غیرموجّه و یا بدون اطلاع قبلی داشته باشد بعنوان ترک تحصیل از واحد آموزشی اخراج می‌شود. مدیر واحد آموزشی موظّف است مراتب ترک تحصیل وی را برابر مقرّرات از طریق اداره آموزش و پرورش به حوزه‌های نظام وظیفه محل اعلام کند.

۱-۲۲- چنانچه دانش‌آموز واجد شرایط در موعد مقرر در واحد آموزشی ثبت‌نام نکند مدیر واحد آموزشی موظّف است برابر مفاد این ماده ترک تحصیل دانش‌آموز را اعلام کند.

۲-۲۲- در شاخه کاردانش دانش‌آموز مشمول نظام وظیفه که برای گذراندن استاندارد مهارتی (درسهای مهارتی) به مراکز آموزشی خارج از آموزش و پرورش مراجعه می‌کند در صورتی که ابتدا با رعایت مقررات مربوط در یکی از واحدهای آموزشی بزرگسال کاردانش ثبت‌نام کرده و با دریافت معرفی‌نامه از واحد آموزشی مذکور به یکی از مراکز آموزش مهارتی خارج از آموزش و پرورش مراجعه کند از معافیت تحصیلی برخوردار می‌باشد.

ماده ۲۳: شرکت در امتحانات داوطلب آزاد (متفرقه) از نظر مقررات نظام وظیفه عمومی ترک تحصیل تلقی می‌شود.

ماده ۲۴: ثبت نام و تحصیل دانش‌آموز مشمول که ترک تحصیل داشته است مجاز نیست و صرفاً در صورت رفع ممنوعیت قانونی از نظر نظام وظیفه عمومی ادامه تحصیل وی بلامانع است. **تبصره:** دانش‌آموزی که دفترچه آماده به خدمت (بدون مهر غیبت) گرفته است چنانچه تاریخ اعزام مندرج در دفترچه وی حداقل تا پایان نیمسال یا دوره تابستانی باشد می‌تواند با رعایت سایر شرایط در آن نیمسال یا دوره تابستانی ثبت‌نام کند و ادامه تحصیل دهد.

ماده ۲۵: مدیر واحد آموزشی پسرانه باید مشخصات کلیه دانش‌آموزان مشمول نظام وظیفه را که به تحصیل اشتغال دارند بطور انفرادی و برای هر مشمول فقط یکبار برای استفاده از معافیت تحصیلی برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش مربوط به حوزه‌های نظام وظیفه محل اعلام کند (این موضوع شامل دانش‌آموزان دارای نقص عضو و استثنایی نیز می‌شود). **تبصره:** برای دانش‌آموز مشمول که بدون ترک تحصیل و برابر مقررات دوره روزانه به دوره بزرگسالان انتقال می‌یابد در صورتی که اشتغال به تحصیل وی قبلاً به نظام وظیفه اعلام شده باشد نیازی به اخذ معافیت تحصیلی مجدد نیست.

ماده ۲۶: مدیر واحد آموزشی موظف است مراتب ترک تحصیل و فراغت از تحصیل دانش‌آموزان مشمول خود را برابر مقررات از طریق اداره آموزش و پرورش متبوع به حوزه‌های نظام وظیفه اعلام کند.

ماده ۲۷: دانش‌آموزان اتباع بیگانه که برابر مقررات در واحدهای آموزشی ایرانی تحصیل می‌کنند مشمول قانون وظیفه عمومی نمی‌باشند.

ماده ۲۸- انتقال دانش‌آموز در طول نیمسال یا دوره تابستانی از یک واحد آموزشی بزرگسالان به یکی دیگر از واحدهای آموزشی بزرگسالان با موافقت اداره آموزش و پرورش مقصد و حداکثر تا یک ماه قبل از شروع امتحانات پایانی هر نیمسال یا دوره تابستانی بلامانع است در این صورت

مدارک، پرونده تحصیلی و نمرات مربوط به آزمونهای طول نیمسال یاد دوره تابستانی دانش آموز باید پس از تأیید واحد آموزشی مبدأ (امضاء مدیر و مهر)، به موقع و قبل از شروع امتحانات پایانی به واحد آموزشی مقصد ارسال شود. انتقال دانش آموز در محدوده یک منطقه آموزشی با هماهنگی دو واحد آموزشی مبدأ و مقصد با رعایت مقررات در زمانهای تعیین شده بلامانع است.^۸

ماده ۲۹: کلیه درسهای دانش آموز قبول شده پایه اول دوره روزانه که به واحد آموزشی بزرگسالان منتقل می شود از وی پذیرفته می شود.

ماده ۳۰: درسهایی که دانش آموز مردود شده پایه اول متوسطه نمره قبولی کسب کرده است در صورت انتقال به واحد آموزشی بزرگسالان و یا تحصیل بصورت داوطلب آزاد از وی پذیرفته می شود.

ماده ۳۱: دانش آموز واحد آموزشی بزرگسالان یا داوطلب آزاد متقاضی ورود به پایه های دوم یا سوم دوره روزانه، در صورتی که کلیه درسهای پایه اول یا پایه های اول و دوم را برابر جداول درسهای دوره روزانه قبل از آغاز هر سال تحصیلی با موفقیت گذرانده باشد با رعایت شرط سنی و سایر ضوابط می تواند به دوره روزانه منتقل شود.

این قبیل افراد پس از انتقال به دوره روزانه موظفند کلیه درسهای پایه تحصیلی مربوط را انتخاب کنند و چنانچه برخی از درسهای این پایه را در واحدهای آموزشی بزرگسالان گذرانده باشند آن دروسها از آنان پذیرفته نمی شود.

ماده ۳۲: مدیر واحد آموزشی باید کلیه مدارک دانش آموزی که با گواهی موقت ثبت نام کرده است را حداکثر تا دو هفته پس از شروع هر نیمسال یا دوره تابستانی بصورت مکتوب از محل تحصیل قبلی وی درخواست کند. مدیر واحد آموزشی مبدأ بلافاصله پس از وصول درخواست باید، کلیه مدارک تحصیلی دانش آموز منتقل شده خود را برابر مقررات به واحد آموزشی مقصد ارسال کند.

ماده ۳۳: چنانچه مدارک تحصیلی دانش آموز در موعد مقرر در واحد آموزشی مقصد کامل نشود و به تبع آن برای دانش آموز حقی ایجاد و یا از وی حقی تزییع شود مسؤولیت ناشی از آن حسب مورد به عهده مدیر واحد آموزشی مبدأ یا مقصد می باشد.

ماده ۳۴: مدیر واحد آموزشی باید در اولین فرصت پرونده تحصیلی تمامی دانش آموزان از جمله دانش آموزان جدید خود را مورد رسیدگی قرار دهد و در صورت مشاهده نقص پرونده حداکثر تا یکماه پس از شروع هر نیمسال یاد دوره تابستانی درصد رفع نقص برآید و چنانچه دانش آموزی

برخلاف مقررات به یک رشته تحصیلی هدایت شده باشد و یاد در درسهایی قبول اعلام شده باشد نسبت به تعیین وضعیت استحقاقی وی اقدام کند. لیکن چنانچه بعد از موعد مذکور موارد نقص پرونده مشاهده شود لازم است پرونده دانش آموز مربوط، برابر مقررات جهت اقدام بعدی به اداره آموزش و پرورش متبوع ارسال شود.

ماده ۳۵: دفتر آمار دانش آموزان حداکثر یکماه پس از شروع هر نیمسال یا دوره تابستانی باید تکمیل و توسط مدیر واحد آموزشی و با نظارت اداره آموزش و پرورش مربوط برابر مقررات مسدود شود.

ماده ۳۶: چنانچه برخی از واحدهای درسی دانش آموز در واحد آموزشی بزرگسالان محل تحصیل وی ارائه نشود و یا دانش آموز به دلایل مختلف قادر به انتخاب آن واحدهای درسی نباشد می تواند به عنوان دانش آموز میهمان به سایر واحدهای آموزشی بزرگسالان معرفی شود.

شیوه نامه اجرائی مربوط توسط دفاتر ذیربط تهیه و ابلاغ خواهد شد.

(/ / - /)

تبصره: در شاخه کار دانش واحدهای آموزشی غیرانتفاعی مجاز به میهمان نمودن دانش آموز در درسهای مهارتی و تکمیل مهارت نمی باشند.

-

ماده ۳۷: ارزشیابی، داوری و قضاوت در مورد آموخته ها و سنجش تغییر رفتار دانش آموز در جهت نیل به هدفهای آموزشی و پرورشی است که از طریق سنجش و اندازه گیری حاصل می شود. ارزشیابی بخش جدایی ناپذیر فرایند یاددهی - یادگیری است و در موقعیت های مختلف و متعده انجام می گیرد.

ماده ۳۸: ارزشیابی از آموخته های دانش آموز در هر درس به سه صورت ورودی، تکوینی و پایانی و با اهداف مشخص شده ذیل به عمل می آید:

الف - ارزشیابی ورودی (آغازین) به منظور آگاهی از تواناییها و آمادگی های قبلی دانش آموز برای شروع مناسب فرایند یاددهی - یادگیری و جبران نارسائی ها و کاستی های احتمالی دانش آموز توسط معلمان انجام می گیرد.

ب - ارزشیابی تکوینی (مستمر) به منظور تقویت اعتماد به نفس - تحکیم آموخته های دانش آموز، آگاهی معلمان از نقاط قوت و ضعف درسی و نحوه عملکرد دانش آموز در فرآیند یاددهی - یادگیری و پرورش روحیه تحقیق، تفکر، تلاش، ابتکار و فعالیت های گروهی، تدارک

بازخورد مناسب به معلمان، دانش‌آموزان، و اتخاذ روشهای مناسب به منظور بهبود فرایند یاددهی - یادگیری انجام می‌شود.

ج - ارزشیابی پایانی (تراکمی) به منظور حصول اطمینان از میزان تحقق هدفهای آموزشی و پرورشی و حصول اطمینان لازم برای احراز شرایط قبولی در هر درس انجام می‌گیرد.

ماده ۳۹: ارزشیابی تکوینی به صورت مستمر از نحوه مشارکت دانش‌آموز در فعالیتهای یاددهی - یادگیری و به شیوه‌های گوناگون و با تکیه بر آزمونهای کتبی، شفاهی، عملی، بررسی تکالیف فردی و گروهی، فهرست و ارسای مشاهده رفتار، میزان فعالیت، تلاش، ابتکار و خلاقیت و... انجام می‌گیرد و نمره این ارزشیابی‌ها در هر ماده درسی در هر نیمسال تحصیلی و دوره تابستانی تعیین و منظور می‌شود.

ماده ۴۰: ارزشیابی پایانی در پایان هر نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی از تمام محتوای مواد درسی انجام می‌شود.

ماده ۴۱: ارزشیابی از درسها به صورت تک درس و مستقل می‌باشد و شرایط قبولی در یک ماده درسی ارتباطی به سایر درسها ندارد.

تبصره ۱: در شاخه کاردانش ارزشیابی پایانی هر استاندارد مهارت در دو بخش نظری و عملی از کلیه محتوای آن استاندارد (درسهای مهارتی) توسط یا با نظارت دستگاه متولی مربوط به عمل می‌آید و قبولی در هر دو بخش آن منجر به صدور گواهی نامه استاندارد مهارت مربوط توسط دستگاه ذیربط می‌شود.

تبصره ۲: در شاخه فنی و حرفه‌ای شیوه نامه نحوه ارزشیابی درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیات میدانی توسط دفتر ستادی مربوط تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۳: در شاخه کاردانش، ارزشیابی پایانی هر استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) پس از اتمام آموزش آن در دو بخش نظری و عملی از کلیه محتوای آن استاندارد یا درس مهارتی توسط یا با نظارت دستگاه متولی مربوط بعمل می‌آید. و چنانچه دانش‌آموزی از یکی از بخشهای نظری یا عملی استانداردهای مهارتی (درسهای مهارتی) نمره قبولی کسب کند این نمره تا اخذ نمره قبولی از بخش دیگر معتبر خواهد بود.

ماده ۴۲: ارزشیابی درسهای انتخابی بصورت مستمر از مجموعه فعالیتهای دانش‌آموز در طول هر نیمسال یا دوره تابستانی انجام می‌شود و ارزشیابی پایانی ندارد و لازم است نمرات دانش‌آموز در این درسها یک هفته قبل از شروع امتحان پایان نیمسال یا دوره تابستانی به دفتر واحد آموزشی تحویل شود.

تبصره ۱: دانش‌آموز واحد آموزشی بزرگسالان در صورت تمایل می‌تواند بجای درسهای تربیت بدنی و درسهای انتخابی از درسهای سایر رشته‌ها با رعایت پیش‌نیاز و سایر ضوابط معادل تعداد واحدهای درس یا درسهای مربوط، درسهای را انتخاب کند و بگذراند. نصاب قبولی و شیوه ارزشیابی از این درسها همانند ضوابط درسهای مذکور در رشته مربوط می‌باشد.

تبصره ۲: دانش‌آموز واحد آموزشی بزرگسالان از گذراندن بخش عملی درس آمادگی دفاعی معاف بوده و نمره بخش نظری به عنوان نمره این درس منظور خواهد شد.

تبصره ۳:

()

ماده ۴۳: برنامه امتحانات پایانی غیرنهایی نیمسال اول، نیمسال دوم و دوره تابستانی توسط واحد آموزشی ذیربط با عنایت به تقویم اجرایی تنظیم و امتحانات با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری واحد آموزشی و زیرنظر مدیر انجام می‌شود. برنامه امتحانات داخلی باید توسط واحد آموزشی تنظیم و قبل از شروع هر نیمسال یا دوره تابستانی اعلام شود. طرح سؤالاها (بجز امتحانات نهایی و هماهنگ) برعهده معلمان مربوط می‌باشد.

تبصره ۱: اداره کل آموزش و پرورش استان و اداره آموزش و پرورش شهرستان/منطقه/ناحیه می‌توانند در امتحانات پایان نیمسال یا دوره تابستانی، یک یا دو ماده درسی را به صورت هماهنگ برگزار کنند.

تبصره ۲: در شاخه کاردانش برنامه امتحانات پایانی استانداردهای مهارت توسط اداره کل آموزش و پرورش استان با همکاری دستگاه متولی مربوط تنظیم و امتحانات (نهایی یا هماهنگ) با نظارت یا توسط دستگاه متولی استاندارد مهارت براساس موافقت‌نامه همکاری بین وزارت آموزش و پرورش و دستگاه مربوط انجام خواهد شد.

ماده ۴۴: اوراق امتحانات پایانی غیرنهایی نیمسالهای اول و دوم و دوره تابستانی باید توسط معلم مربوط زیرنظر مدیر واحد آموزشی در محل واحد آموزشی تصحیح شود.

تبصره ۱: مدیر واحد آموزشی می‌تواند با مسئولیت خود اوراق امتحانی را جهت تصحیح در خارج از محل واحد آموزشی، در اختیار معلمان قرار دهد.

تبصره ۲: چنانچه معلم مربوط ظرف مدت ۵ روز پس از انجام امتحان هر درس اوراق امتحانی را به هرعلتی تصحیح نکند مدیر واحد آموزشی ضمن گزارش موضوع به اداره آموزش و پرورش متبوع باید به تشخیص خود اوراق امتحانی را جهت تصحیح در اختیار یکی از معلمان واجد شرایط قرار دهد.

تبصره ۳: در صورت انتقال معلم، اوراق امتحانات داخلی دانش‌آموزان بنابه تشخیص مدیر توسط یکی از معلمان رشته مربوط تصحیح می‌شود.

ماده ۴۵: نمرات ارزشیابی تکوینی دو هفته قبل از شروع امتحانات پایانی و نمرات ارزشیابی پایانی حداکثر یک هفته بعد از انجام امتحانات هر درس در آن نیمسال یا دوره تابستانی باید توسط معلم مربوط بدون خدشه و قلم‌خوردگی در برگ ریزنمرات ثبت و پس از امضاء و درج تاریخ به دفتر واحد آموزشی تحویل شود.

تبصره: نمرات ارزشیابی مستمر باید در طول هر نیمسال یا دوره تابستانی و قبل از امتحانات پایانی به اطلاع دانش‌آموز برسد.

ماده ۴۶: امتحانات پایانی نیمسال اول و دوم و دوره تابستانی درس‌هایی از پایه سوم متوسطه (برابر جدول پیوست) به صورت امتحان نهایی با برنامه امتحانی و سؤال‌های هماهنگ که بوسیله اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و طرح می‌شود زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش استان و بوسیله عوامل اجرایی امتحانی که از طرف اداره آموزش و پرورش شهرستان / منطقه / ناحیه مربوط معین می‌شود، برگزار می‌شود.

تبصره ۱: اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی برنامه امتحانات نهایی و هماهنگ را قبل از آغاز هر نیمسال یا دوره تابستانی تنظیم و ابلاغ می‌کند.

تبصره ۲: ادارات کل آموزش و پرورش استانها و اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور ملزم به همکاری با اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی می‌باشند.

تبصره ۳: معلمی که درسهای مربوط به امتحانات نهایی را تدریس می‌کند موظف است حداکثر دو روز پس از برگزاری امتحان درس مربوط، با تشخیص و برابر ابلاغی که از طرف اداره آموزش و پرورش منطقه صادر می‌شود، به حوزه‌های تصحیح مراجعه کند و حداکثر به تعداد دانش‌آموزان خود نسبت به تصحیح اوراق امتحانی همان درس با دریافت حق‌الزحمه اقدام کند. در صورتی که معلمی نسبت به تصحیح اوراق اقدام نکند موضوع از سوی رئیس حوزه تصحیح مربوط به اداره آموزش و پرورش محل گزارش تا برابر مقررات با وی رفتار شود.

تبصره ۴: نمرات امتحانات نهایی حداکثر یک هفته پس از برگزاری آخرین امتحان باید از سوی رئیس حوزه تصحیح بوسیله اداره آموزش و پرورش منطقه به واحد آموزشی محل تحصیل دانش‌آموز اعلام شود.

تبصره ۵: () () ()

ماده ۴۷: مدیر واحد آموزشی موظف است فهرست مشخصات دانش‌آموزان واجد شرایط را با قید مواد درسی که باید آن را بصورت امتحان نهایی بگذرانند به همراه نمرات ارزشیابی تکوینی هر نیمسال یا دوره تابستانی آن درسها در برگهای نمونه‌ای که از سوی اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی اعلام می‌شود تنظیم کند و تا یک هفته قبل از شروع امتحانات نهایی هر نیمسال و یا دوره تابستانی به اداره آموزش و پرورش منطقه تحویل دهد.

تبصره ۱: مدیر واحد آموزشی شاخه کاردانش که در آن واحد آموزشی استاندارد مهارت آموزش داده می‌شود موظف است فهرست مشخصات دانش‌آموزان واجد شرایط را با قید عنوان استاندارد مهارت مطابق برگ‌های نمونه تنظیم و حداکثر یک ماه قبل از پایان آموزش آن استاندارد مهارت به اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه / ناحیه تحویل دهد. اداره آموزش و پرورش نیز باید درخواستهای مربوط به انجام آزمونهای مهارت را حداکثر بیست روز قبل از پایان آموزش مهارت به اداره کل آموزش و پرورش استان ارسال کند و اداره کل آموزش و پرورش استان نیز باید حداکثر ده روز قبل از اتمام آموزش مهارت فهرست مشخصات دانش‌آموزان را به دستگاه متولی استاندارد مهارت ارسال کند.

تبصره ۲: امتحانات عملی غیرکتبی و کارگاهی درسهای غیرنهایی توسط واحد آموزشی و درسهای نهایی، توسط افراد واجد شرایطی که از سوی اداره آموزش و پرورش انتخاب می‌شوند قبل از برگزاری امتحانات کتبی و در واحد آموزشی برگزار می‌شود.

تبصره ۳: در شاخه کاردانش چنانچه دانش‌آموز گواهی‌نامه مهارت ارائه دهد پذیرش این قبیل گواهی‌نامه‌های مهارتی به شرط آنکه مشخصات آنها در رشته مهارتی مربوط تعریف شده باشد پس از تأیید مرجع صادرکننده گواهی‌نامه، به میزان واحدهای تعیین شده با رعایت سایر ضوابط بلامانع است.

ماده ۴۸: نمره هر یک از امتحانات پایانی و ارزشیابی‌های مستمر دانش‌آموز در هر درس از صفر تا بیست است.

تبصره: در شاخه کاردانش، نمرات ارزشیابی استاندارد مهارت (درسهای مهارتی) قبل از ثبت به تفکیک بخش نظری و عملی بر مبنای صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

ماده ۴۹: نمره هر درس در هر نیمسال یا دوره تابستانی از مجموع نمره ارزشیابی مستمر با ضریب یک و نمره ارزشیابی پایانی با ضریب چهار بشرح جدول زیر بدست می‌آید.

نمره دروس مجموع نمرات ارزشیابی‌ها با ضریب تقسیم بر پنج	نمره ارزشیابی پایانی ضریب ۴	نمره ارزشیابی مستمر ضریب ۱
---	--------------------------------	-------------------------------

تبصره ۱: برای درسهای غیرحضوری و همچنین استاندارد مهارت در شاخه کاردانش نمره ارزشیابی پایانی (برمبنای صفر تا بیست) به عنوان نمره درس منظور می‌شود.

تبصره ۲: نمره درسهایی که صرفاً ناظر بر فعالیت ضمن نیمسال یا دوره تابستانی دانش‌آموز است و ارزشیابی پایانی ندارد بر مبنای ارزشیابی مستمر از فعالیت دانش‌آموز توسط معلم مربوط تعیین می‌شود.

تبصره ۳: در محاسبه نمره درس با ضرایب فوق‌الذکر عدد اعشاری نمرات به شرح ذیل تغییر می‌یابد و در برگ ریز نمرات ثبت و محاسبه می‌شود:

۱- کمتر از ۰/۲۵ به ۰/۲۵

۲- از ۰/۲۶ تا ۰/۴۹ به ۰/۵۰

۳- از ۰/۵۱ تا ۰/۷۴ به ۰/۷۵

۴- از ۰/۷۶ تا ۰/۹۹ به یک

ماده ۵۰: برای سنجش مهارت عملی، آزمون عملی و برای سنجش مهارت گفتاری آزمون شفاهی بعمل می‌آید.

ماده ۵۱: نظارت بر برگزاری امتحانات داخل و خارج از کشور بر عهده معاونت آموزشی (اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی) می‌باشد.

ماده ۵۲: مسئولیت حسن اجرای امتحانات داخلی و اعلام به موقع نتایج بر عهده مدیر واحد آموزشی است و اداره آموزش و پرورش شهرستان/ منطقه/ ناحیه، اداره کل آموزش و پرورش استان و اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی در صورت لزوم می‌توانند اوراق امتحانی تصحیح شده را مورد بررسی و تجدیدنظر قرار دهند. در صورتیکه در بازبینی اوراق، نمره دانش‌آموزی تغییر یابد، آخرین نمره ملاک عمل خواهد بود و موضوع باید کتباً به اطلاع معلم و دانش‌آموز مربوط برسد.

تبصره: در صورتی که بازبینی اوراق امتحانات پایان نیمسال اول پس از فروردین ماه و اوراق امتحانات پایان نیمسال دوم و دوره تابستانی هر سال پس از آبان ماه انجام شود و نمره دانش‌آموزی تغییر یابد مراتب برای تصمیم‌گیری به کمیسیون معین ارجاع می‌شود.

ماده ۵۳: نتیجه امتحانات حداکثر تا دو هفته پس از پایان هر نیمسال یا دوره تابستانی کتباً توسط مدیر واحد آموزشی به دانش آموز اعلام می شود.

ماده ۵۴: مهلت اعتراض به نمرات امتحانات پایانی هر نیمسال یا دوره تابستانی (اعم از نهایی و غیرنهایی) حداکثر ۳ روز پس از اعلام نتیجه امتحانات آن نیمسال یا دوره تابستانی می باشد. در امتحانات داخلی مدیر واحد آموزشی موظف است اوراق امتحانی معترضان را جهت تجدیدنظر در اختیار مصحح مربوط و یا به تشخیص خود، در اختیار مصحح مربوط و یک نفر دیگر از معلمان همان درس قرار دهد. نمره ورقه تجدیدنظر شده با امضاء مصحح مربوط و یا مصحح مربوط و تجدیدنظر کننده حسب مورد تعیین می شود. در صورت اختلاف نظر، رای معلم سوم واجد شرط قطعی و لازم الاجرا است. در امتحانات نهایی رئیس حوزه تصحیح موظف می باشد اوراق امتحانی معترضان را جهت تجدیدنظر در اختیار یک نفر از معلمان همان درس (غیر از مصححین اول و دوم) قرار دهد و نمره وی ملاک عمل خواهد بود. در هر صورت باید حداکثر ظرف مدت ۵ روز پس از پایان مهلت اعتراض، نتیجه به اطلاع معترضان برسد.

تبصره: نمرات درسهای عملی (غیرکتبی) و کارگاهی و بخش عملی استاندارد مهارت و درسهای شفاهی قابل اعتراض و تجدیدنظر نمی باشند و نمره اعلام شده قطعی است.

ماده ۵۵: اوراق امتحانات پایانی نیمسال اول و دوم و دوره تابستانی درسهای غیرنهایی به مدت شش ماه در واحد آموزشی و اوراق امتحانات نهایی به مدت یک سال در محلی که اداره آموزش و پرورش منطقه تعیین می کند نگهداری و سپس برابر مقررات محو می شود ولی فهرست دست نویس ریزنمرات معلمان، دفتر امتحانات، برگ ریزنمرات قبول شدگان امتحان نهایی، صحافی و جزء اسناد و مدارک تحصیلی محسوب و به طور دائم در واحد آموزشی و اداره مربوط حسب مورد نگهداری می شود.^۹

تبصره ۱: در شاخه کاردانش فهرست مشخصات و ریزنمرات ارزشیابی پایانی استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) پس از تأیید دستگاه متولی استاندارد مهارت در هر سال تحصیلی همانند ریزنمرات سایر درسها در دو نسخه صحافی شده که یک نسخه در اداره منطقه و یک نسخه در واحد آموزشی به طور دائم نگهداری می شود.

تبصره ۲: در شاخه کاردانش ثبت نمرات آن دسته از گواهی‌نامه‌های مهارتی که دانش‌آموز رأساً نسبت به ارائه آنها اقدام می‌کند منوط به دریافت تأییدیه گواهی‌نامه مهارت از دستگاه متولی مربوط خواهد بود. تأییدیه‌های مذکور باید صحافی و در واحد آموزشی بطور دائم نگهداری شود.

ماده ۵۶: در هر نیمسال تحصیلی به هر دانش‌آموز براساس رعایت موازین اسلامی، رفتار، اخلاق، رعایت اصول بهداشت و نظافت شخصی، وضعیت حضور و غیاب، رعایت مقررات واحد آموزشی و حفظ اموال آن و گزارش رسیده از سوی معلمان و مربیان و با رعایت آئین‌نامه انضباطی توسط مدیر و معاون یا معاونان واحد آموزشی یک نمره انضباط تعیین و در برگ ریز نمرات مربوط ثبت و با امضاء مدیر تسلیم دفتر واحد آموزشی می‌شود.

تبصره ۱: نمره انضباط در احتساب معدل هر نیمسال معادل یک واحد درسی منظور می‌شود همچنین برای محاسبه معدل کل به تعداد نیمسالهای تحصیلی دانش‌آموز نمرات انضباط وی لحاظ می‌شود.

تبصره ۲: تعداد واحدهای انضباط در محاسبه ۹۶ واحد درسی در نظر گرفته نمی‌شود.

تبصره ۳: در دوره تابستانی نمره انضباط منظور نمی‌شود.

تبصره ۴:

ماده ۵۷: نمونه اسناد و مدارک تحصیلی دانش‌آموزان توسط معاونت آموزشی تهیه و به ادارات کل آموزش و پرورش کشور ابلاغ می‌شود.

ماده ۵۸: دفتر امتحانات در هر سال تحصیلی باید حداکثر تا پایان آبان‌ماه سال بعد تنظیم شود و توسط نماینده‌ای که از سوی اداره آموزش و پرورش تعیین می‌شود بررسی و پس از تأیید، مسدود شود.

ماده ۵۹: چنانچه دانش‌آموزی در زمان برگزاری امتحانات کتبی پایانی یا قبل از آن دچار مشکل و سانحه‌ای شود که قادر به نوشتن نباشد می‌تواند از منشی معتمدی که از طرف مدیر واحد آموزشی برای امتحانات غیرنهایی و رئیس حوزه اجرا برای امتحانات نهایی تعیین می‌شود، استفاده کند.

ماده ۶۰: برای دانش‌آموز دارای نقص عضو و یا بیماری مؤثر مانع بر شرکت وی در امتحانات کتبی، شفاهی و عملی، مدیر واحد آموزشی یا رئیس حوزه اجراء تسهیلاتی متناسب بانقص عضو و یا بیماری او فراهم می‌کند. در صورت لزوم از امتحانات آن بخش از درس که از نظر جسمی قادر

به انجام آن نمی‌باشد، معاف می‌شود و سهم نمره مربوط به این بخش به سایر بخشها اضافه می‌شود.

تبصره ۱: برای دانش‌آموز موضوع این ماده که درس تربیت بدنی را انتخاب کرده است باید امتحان عملی متناسب با توانائی جسمی وی توسط معلم مربوط انجام شود. شیوه‌نامه مربوط توسط معاونت پرورشی و تربیت‌بدنی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲: دانش‌آموزان شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش که به دلیل نقص عضو قادر به انجام فعالیت عملی درسهای تخصصی رشته مربوط نیستند ملزم به تغییر رشته می‌باشند.

ماده ۶۱: دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی، برابر شیوه‌نامه‌های خاص وزارت آموزش و پرورش با سوالهای امتحانی خاص اقلیت دینی مربوط ارزشیابی می‌شود و این نمره جایگزین نمره (درس تعلیمات دینی و قرآن) می‌شود ضمناً در صورت تمایل دانش‌آموز به شرکت در امتحان تعلیمات دینی اسلامی منع برای شرکت وی نخواهد بود.^{۱۰}

ماده ۶۲: با متخلف یا متخلفان در امتحانات داخلی و نهایی برابر آیین‌نامه تخلفات امتحانی و قانون رسیدگی به تخلفات اداری حسب مورد رفتار خواهد شد.

ماده ۶۳: شرط قبولی در هر درس بشرح ذیل می‌باشد:

- در درسهایی که امتحان پایانی داخلی (غیر نهایی) دارند نمره درس کمتر از نصاب قبولی نباشد.

- در درسهایی که امتحان نهایی دارند علاوه بر کسب نمره ۷ در امتحان نهایی نمره آن درس در پایان نیم سال یا دوره تابستانی نیز کمتر از نصاب قبولی نباشد.^{۱۱}

تبصره ۱: نصاب قبولی در هر درس نمره ۱۰ و در درسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و علمیات میدانی و برخی از درسهای اختصاصی شاخه فنی و حرفه‌ای ۱۲ است (عناوین درسهای اختصاصی توسط دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کاردانش تعیین و از سوی معاونت آموزشی اعلام می‌شود) و در شاخه کاردانش نصاب قبولی در استاندارد مهارت در بخش نظری و عملی توسط دستگاه متولی استاندارد مهارت تعیین می‌شود

// / / //

//

// / /

تبصره ۲: برای درسهایی که امتحان پایانی نهایی دارند و بصورت غیرحضوری ارائه می‌شوند ملاک، کسب نصاب قبولی در امتحان نهایی می‌باشد.

ماده ۶۴: چنانچه دانش‌آموزی در امتحانات پایان نیمسال و یا دوره تابستانی یک یا چند درس (اعم از نهایی یا غیرنهایی) غیبت غیرموجه داشته باشد نمره ارزشیابی پایانی او در آن نیمسال یا دوره تابستانی در آن درس صفر محسوب می‌شود و درچنین مواردی کلمه غایب (غ) بجای نمره ارزشیابی پایانی قید شده لیکن در محاسبات کلمه غایب به منزله صفر خواهد بود. و نمره درس یا درسهای موردنظر با لحاظ نمودن نمره مستمر محاسبه خواهد شد.

ماده ۶۵: اگر دانش‌آموزی در امتحانات پایان نیمسال و یا دوره تابستانی یک یا چند درس غیرنهایی با عذر موجه غایب باشد در صورت درخواست دانش‌آموز مدیر واحد آموزشی مجاز است حداکثر تا دو هفته پس از آخرین امتحان از درس یا درسهای مربوط با رعایت ضوابط مربوط امتحان بعمل آورد و در غیر اینصورت آن درس یا درسهای از واحدهای انتخابی دانش‌آموز حذف می‌شود.

۱-۶۵- در درسهایی که امتحان آنها به صورت هماهنگ برگزار می‌شود سوال دانش‌آموزان مشمول این ماده به صورت هماهنگ خواهد بود.

ماده ۶۶: چنانچه دانش‌آموزی در امتحانات نهایی غیبت موجه داشته باشد آن درس از درسهای آن نیمسال یا دوره تابستانی وی حذف می‌شود و باید با رعایت سایر شرایط مجدداً آن درس یا درسهای را انتخاب کند و بصورت نهایی امتحان دهد.

ماده ۶۷: اگر دانش‌آموزی در نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی به دلیل غیبت موجه نمره ارزشیابی مستمر نداشته باشد نمره ارزشیابی پایانی وی (به استثنای درسهای موضوع تبصره دو ماده ۴۹) جایگزین نمره ارزشیابی مستمر می‌شود و این نمره توسط معلم مربوط در برگ ریزنمرات ثبت می‌شود.

ماده ۶۸: تشخیص غیبت موجه براساس دلایل و مدارک ارائه شده از طرف دانش‌آموز در امتحانات داخلی، با شورای مدرسه و در امتحانات هماهنگ با کمیسیون خاص اداره آموزش و پرورش مربوط و در امتحانات نهایی با رئیس حوزه اجرا پس از هماهنگی با مدیر واحد آموزشی خواهد بود.

ماده ۶۹: برای محاسبه معدل دانش‌آموز در هر نیمسال، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصلضربهای بدست آمده بر تعداد کل واحدهایی که دانش‌آموز در آن نیمسال برای آنها نمره (اعم از قبولی یا مردودی) دریافت داشته است تقسیم می‌شود و برای دوره تابستانی معدل‌گیری انجام نمی‌شود.

تبصره (۱) :

()

تبصره (۲) :

ماده ۷۰: دانش‌آموزی فارغ‌التحصیل شناخته می‌شود که:

الف) در کلیه واحدهای درسی دوره متوسطه در رشته مربوط (حداقل ۹۶ واحد درسی) قبول شده باشد.

ب) معدل کل وی حداقل ۱۰ باشد.

تبصره ۱: چنانچه دانش‌آموز از کلیه دروس رشته مربوط نمره قبولی کسب کرده باشد و آخرین نمره درس وی در حداکثر دو عنوان درسی (اعم از نهایی و غیرنهایی) ۷ و بیشتر و معدل کل وی حداقل ۱۰ باشد نیز فارغ‌التحصیل شناخته خواهد شد. آن دسته از دروسهای شاخه فنی و حرفه‌ای که نصاب قبولی آنها ۱۲ می‌باشد و همچنین استانداردهای مهارت (درسهای مهارتی) و کارورزی شاخه کاردانش مشمول این تبصره نمی‌شود.^{۱۲}

تبصره ۲: علاوه بر مفاد تبصره یک چنانچه دانش‌آموز از دروسهایی نمره کمتر از نصاب قبولی کسب کرده باشد ولی برابر مقررات از وی پذیرفته شده باشد و معدل کل وی حداقل ۱۰ باشد نیز فارغ‌التحصیل شناخته خواهد شد.

تبصره ۳: در صورتی که دانش‌آموز شرط الف را احراز کند لیکن معدل کل وی کمتر از ۱۰ باشد می‌تواند بمنظور تأمین شرط بند ب از دروسهایی که نمره وی در آنها کمتر از ۱۲ است یک نیمسال در واحدهای آموزشی بزرگسالان بصورت غیرحضور و پس از آن به‌عنوان داوطلب آزاد، دروسهایی را انتخاب کند و امتحان دهد چنانچه، کمبود نمره دانش‌آموز، مربوط به دروسهای انتخابی باشد باید بجای آنها از دروسهای سایر رشته‌ها انتخاب کند و امتحان دهد .

تبصره (۴) :

ماده ۷۱: در پایان دوره متوسطه برای هر یک از فارغ‌التحصیلان براساس نمرات درسهایی که امتحان نهایی داده‌اند معدل کتبی نهایی محاسبه و در مدارک تحصیلی آنان ثبت می‌شود برای محاسبه معدل کتبی نهایی تعداد واحدهای هر یک از درسهای نهایی در نمره پذیرفته شده امتحان نهایی آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصلضربهای بدست آمده بر تعداد واحدهای درسهای نهایی تقسیم می‌شود.

ماده ۷۲: برای محاسبه معدل کل نمرات هر دانش‌آموز در پایان دوره متوسطه، تعداد واحدهای هر درس در نمره پذیرفته شده آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصلضربهای بدست آمده بر مجموع واحدهای این دروس تقسیم می‌شود، در محاسبه معدل کل، نمرات و تعداد واحدهای مربوط به انضباط نیز لحاظ می‌شود.

تبصره ۱: چنانچه واحدهای درسی گذرانده شده دانش‌آموز یک یا چند واحد درسی‌مازاد بر خدمت‌رشته واحدهای رشته مربوط باشد درسهای مازاد به عنوان جایگزین درسهای انتخابی، معاف و اختیاری شاخه کاردانش به نحوی که مجموع واحدهای پذیرفته شده دانش‌آموز ۹۶ واحد و یا حتی‌الامکان به ۹۶ واحد نزدیکتر باشد از وی پذیرفته می‌شود و مابقی درسهای گذرانده شده مازاد بر درسهای رشته مربوط در محاسبه معدل کل دانش‌آموز منظور نمی‌شود.

تبصره ۲: چنانچه دانش‌آموزان شاخه کاردانش علاوه بر گواهی‌نامه‌های مهارتی رشته‌مربوط دارای گواهی‌نامه‌های مهارتی دیگری باشند که مشخصات (عنوان گواهی‌نامه مهارت - شماره استاندارد و مدت آموزش) آنها در مجموعه فهرست رشته‌های مهارتی تعریف شده باشد. پذیرش آنها جهت جایگزینی درسهای اختیاری و کارورزی با موافقت مدیر واحد آموزشی بلامانع است.

ماده ۷۳: به دانش‌آموزی که موفق به گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره متوسطه در رشته مربوط (حداقل ۹۶ واحد درسی بدون احتساب نمرات انضباط) شود با رعایت سایر ضوابط گواهی‌نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه (دیپلم) اعطا می‌شود.

تبصره: نمونه گواهی‌نامه پایان تحصیلات دوره متوسطه اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه و پس از تصویب شورای عالی آموزش و پرورش ابلاغ خواهد شد.

ماده ۷۴: هدایت تحصیلی دانش‌آموز به شاخه / رشته‌های تحصیلی بر اساس استعداد و علاقه وی و به تناسب امکانات آموزشی مطابق با نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی و رعایت ضوابط ذیل انجام می‌شود.

۷۴-۱:

- ۱-۱-۷۴: مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ریاضی و علوم تجربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.
- ۱-۲-۷۴: نمره درس ریاضی (۱) در دوره متوسطه حداقل ۱۲ باشد و درس فیزیک (۱) و آزمایشگاه را با موفقیت (کسب حداقل نمره ۱۰) گذرانده باشد.
- ۱-۳-۷۴: مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۹۶ باشد و یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۷۴-۲:

- ۲-۱-۷۴: مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از درسهای ریاضی و علوم تجربی، در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.
- ۲-۲-۷۴: در دوره متوسطه درسهای ریاضی (۱)، شیمی (۱) و آزمایشگاه و علوم زیستی و بهداشت را با موفقیت (کسب نمره حداقل ۱۰) گذرانده باشد و حداقل در یکی از سه درس مذکور نمره حداقل ۱۲ اخذ کرده باشد.
- ۲-۳-۷۴: مجموع نمرات درسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۷۴-۳:

- ۳-۱-۷۴: مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور، هر یک از درسهای ادبیات فارسی (معدل درسهای فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۳-۷۴: در دروسهای ادبیات فارسی (۱)، زبان فارسی (۱)، عربی (۱) و مطالعات اجتماعی پایه اول متوسطه نمره حداقل ۱۰ را کسب کرده باشد و نمره درس ادبیات (معدل دروسهای ادبیات فارسی (۱) و زبان فارسی (۱)) حداقل ۱۲ باشد.

۳-۳-۷۴: مجموع نمرات دروسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدل دروسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۷۴-۴:

۱-۴-۷۴: مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور، هر یک از دروسهای ادبیات فارسی (معدل دروسهای فارسی، دستور، املاء و انشاء) و عربی در سه پایه در دوره راهنمایی تحصیلی، بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۴-۷۴: در دروسهای ادبیات فارسی (۱)، زبان فارسی (۱) (که معدل آنها به عنوان نمره درس ادبیات در نمون برگ ثبت می شود)، عربی (۱) و تعلیمات دینی و قرآن (۱) نمره حداقل ۱۰ را کسب کرده باشد و حداقل در یکی از دو درس عربی (۱) یا تعلیمات دینی و قرآن (۱) نمره حداقل ۱۲ اخذ کرده باشد.

۳-۴-۷۴: مجموع نمرات دروسهای مرتبط با رشته در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۰۸ باشد یا به عبارت دیگر معدل دروسهای مرتبط با رشته از ۱۲ کمتر نباشد.

۷۴-۵:

۱-۵-۷۴: مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد یا شهریور هر یک از دروسهای ریاضی، علوم تجربی و حرفه و فن در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۵-۷۴: در دوره متوسطه از درس ریاضی (۱) نمره حداقل ۱۰ و از درس کارگاه خود اکتایی نمره حداقل ۱۲ کسب کرده باشد. چنانچه نمره درس کارگاه خود اکتایی دانش آموز کمتر از ۱۲ باشد در هدایت تحصیلی منظور نمی شود.

۳-۵-۷۴: مجموع نمرات دروسهای مرتبط با شاخه در دوره راهنمایی و پایه اول دوره متوسطه باید حداقل ۱۳۲ باشد و در صورت عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خود اکتایی حداقل ۱۲۰ باشد. یا به عبارت دیگر معدل دروسهای مرتبط با شاخه از ۱۲ کمتر نباشد.

۷۴-۶:

۱-۶-۷۴: مجموع سه نمره پذیرفته شده خرداد و یا شهریور هر یک از دروسهای حرفه و فن و هنر، در سه پایه در دوره راهنمایی بدون ضریب کمتر از ۳۰ نباشد.

۲-۶-۷۴: در دوره متوسطه از درس کارگاه خوداتکایی نمره حداقل ۱۰ کسب کرده باشد. چنانچه نمره درس کارگاه خوداتکایی دانش آموز کمتر از ۱۰ باشد در هدایت تحصیلی منظور نمی شود.

۳-۶-۷۴: مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه دانش آموز در صورت انتخاب درس کارگاه خوداتکایی حداقل ۷۰ و در صورت عدم انتخاب یا حذف درس کارگاه خوداتکایی حداقل ۶۰ باشد یا به عبارت دیگر معدل درسهای مرتبط با شاخه از ۱۰ کمتر نباشد.

۴-۶-۷۴: دانش آموز برای ورود به برخی از رشته های مهارتی در شاخه کاردانش علاوه بر احراز شرایط فوق الذکر باید ضوابط خاص رشته (در محدوده درسهای سال اول) را که معاونت آموزشی تعیین می کند کسب کند.

تبصره ۱: نمرات دوره راهنمایی دانش آموزی که به دلایل موجه نظیر: شرکت در امتحانات جامع دوره راهنمایی، شرکت در امتحان تعیین پایه (موضوع ماده هفتاد آئین نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه)، تحصیل در مدارس غیرایرانی خارج از کشور، و بروز حوادثی از قبیل، سیل، زلزله، جنگ، آتش سوزی و... فاقد نمرات پایه های اول و دوم و سوم راهنمایی تحصیلی است به شرح ذیل محاسبه می شود.

الف - چنانچه نمرات پایه اول یا دوم و یا هر دو پایه دوره راهنمایی موجود نباشد نمرات درسهای مرتبط پایه سوم راهنمایی برای درسهای همنام پایه های مذکور نیز منظور می شود و با رعایت سایر ضوابط در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت می گردد.

ب - چنانچه نمرات پایه سوم دوره راهنمایی موجود نباشد نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی براساس نمرات درسهای مرتبط پایه اول متوسطه با رعایت سایر ضوابط تنظیم می شود.

تبصره ۲: بمنظور محاسبه امتیاز در نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی معدل هر شاخه یا رشته در عدد پنج ضرب می شود.

ماده ۷۵: نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی پس از دو نیمسال تحصیلی برای دانش آموزی که بدو در واحد آموزشی بزرگسالان ثبت نام کرده است (بدون احتساب امتیاز بررسیهای مشاوره ای) تنظیم می شود و پس از تأیید و امضاء آن توسط مسئول ثبت نمرات و مشاور و مدیر واحد آموزشی، در اختیار دانش آموز قرار می گیرد.

ماده ۷۶: دانش آموزی که در پایان زمان مقرر (پس از دو نیمسال) شرایط ورود به هیچ یک از شاخه ها یا رشته ها و یا شاخه و رشته دلخواه را کسب نکند و یا شرایط شاخه یا رشته ای را کسب کند که در محل سکونت وی وجود ندارد چنانچه در نیمسالهای بعد مطابق ضوابط ذیل موفق به احراز شرایط شود می تواند به شاخه یا رشته مورد نظر هدایت شود و ادامه تحصیل دهد.

۱-۷۶: چنانچه علت عدم احراز شرایط شاخه یا رشته مورد نظر مربوط به نداشتن نمره (۱۰) از درس یا درسهای مرتبط متوسطه باشد دانش آموز می تواند پس از گذراندن آن درس یا درسها و اخذ نمره ۱۰ و کسب سایر شرایط با صدور نمون برگ مجدد هدایت تحصیلی به شاخه یا رشته مربوط هدایت شود.

۲-۷۶: چنانچه علت عدم احراز شرایط شاخه یا رشته مورد نظر بدلیل نداشتن نمره ۱۲ از درس یا درسهای اختصاصی باشد (ویژه رشته های شاخه نظری) دانش آموز می تواند با نظر مشاور در امتحان تعیین رشته درس یا درسهای مربوط شرکت کند و در صورت کسب شرایط به شاخه یا رشته مورد نظر هدایت شود.

۳-۷۶: در صورتی که دانش آموز شرایط شاخه یا رشته مورد نظر را بدلیل عدم کسب حد نصاب (۳۰) از درسهای مرتبط دوره راهنمایی احراز نکرده باشد به شرط داشتن معدل حداقل ۱۲ از درسهای مرتبط پایه اول متوسطه و یا کسب آن از طریق امتحان تعیین رشته می تواند به شاخه یا رشته مورد نظر هدایت شود.

۴-۷۶: چنانچه مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه یا رشته در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه دانش آموز به حد نصاب مقرر نرسد به شرط داشتن معدل حداقل ۱۲ از درسهای مرتبط با شاخه یا رشته در پایه اول متوسطه می تواند با نظر مشاور به شاخه یا رشته مورد نظر هدایت شود. چنانچه معدل درسهای مرتبط پایه اول متوسطه دانش آموز ۱۲ نباشد می تواند در امتحان تعیین رشته درس یا درسهایی که شرایط را برای وی فراهم می آورد شرکت کند و معدل درسهای مرتبط با شاخه یا رشته پایه اول متوسطه و یا معدل درسهای مرتبط با شاخه یا رشته (معدل مجموع نمرات درسهای مرتبط با شاخه یا رشته در دوره راهنمایی و پایه اول متوسطه) را به حداقل ۱۲ برساند.

تبصره: دانش آموز متقاضی شاخه کاردانش مشمول بندهای ۳-۷۶ و ۴-۷۶ نمی شود و در صورت کسری نمره با نظر مشاور می تواند به شاخه مذکور هدایت شود.

۵-۷۶: دانش آموز در طول دوره می تواند در امتحان تعیین رشته درس یادرسهایی که شرایط را برای وی در شاخه و رشته های مورد نظر فراهم می کند همزمان با امتحانات سایر درسها شرکت کند.

۶-۷۶: در صورت اجرای بندهای ۲-۷۶، ۳-۷۶، ۴-۷۶ باید توضیحات لازم توسط مشاور در قسمت ملاحظات نمون برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت شود و به تأیید و امضای وی برسد و نمون برگ های مربوط عنداللزوم تکمیل شود.

ماده ۷۷: امتحان تعیین رشته مطابق با فصل چهارم این آئین نامه برگزار می شود و نمره آن همانند امتحانات درسهای غیر حضوری محاسبه می شود و در کارنامه تحصیلی و نمون برگ شماره یک

هدایت تحصیلی دانش‌آموز (با عنوان تعیین رشته) ثبت شده و تأثیر در معدل نیمسال و معدل کل دانش‌آموز ندارد و صرفاً در هدایت تحصیلی مورد استفاده قرار می‌گیرد. و تعداد واحدهای دروس تعیین رشته جزء نصاب تعداد واحدهای اخذ شده دانش‌آموز محسوب نمی‌شود.

تبصره: چنانچه دانش‌آموز پایه اول متوسطه دوره روزانه به استناد تبصره‌های ماده ۷۵ آیین‌نامه آموزشی دوره سه ساله متوسطه روزانه قبول شده و به دوره بزرگسالان منتقل شده باشد مجاز است در امتحان تعیین رشته دروس مذکور نیز شرکت کند.

ماده ۷۸: مشاور باید بطور مستمر و از طرق مختلف اطلاعات لازم را در خصوص رشته‌های تحصیلی، مشاغل مرتبط، سیاستهای توسعه و ... در اختیار دانش‌آموز قرار دهد و وی را نسبت به انتخاب رشته مناسب راهنمایی کند.

ماده ۷۹: متصدی امور دفتری یا مسئول ثبت نمرات موظف است نمرات دروس مرتبط باشاخه‌ها و رشته‌ها را در نمون‌برگ شماره یک هدایت تحصیلی ثبت و امضاء کند. و مسئولیت حسن اجرای امر هدایت تحصیلی دانش‌آموزان و تأیید نهایی نمون‌برگ شماره یک هدایت تحصیلی به عهده مدیر واحد آموزشی می‌باشد.

ماده ۸۰: دانش‌آموزی که شاخه یا رشته‌ای را انتخاب کرده است و در آن شاخه یا رشته مشغول ادامه تحصیل می‌باشد و متقاضی تغییر شاخه / رشته است چنانچه شرایط و ضوابط رشته مورد تقاضا را مطابق با آخرین نمون‌برگ شماره یک هدایت تحصیلی کسب کرده باشد و یا در طول تحصیل کسب کند تغییر رشته وی در طول تحصیل با نظر مشاور و رعایت سایر ضوابط بلامانع است.

ماده ۸۱: در صورت تغییر شاخه / رشته، نمرات دروس گذرانده شده دانش‌آموز، چنانچه در جدول دروس رشته جدید موجود باشد از وی پذیرفته می‌شود و سایر دروس حتی‌الامکان به عنوان دروس انتخابی (یا دروس اختیاری شاخه کار دانش) منظور می‌شود.

تبصره: درسهایی که از نظر محتوایی با دروس رشته جدید تطبیق دارد براساس جدولی که سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی تهیه و اعلام می‌کند به جای دروس رشته جدید پذیرفته می‌شود.

ماده ۸۲: هدایت تحصیلی دانش‌آموزی که از نظامهای قبلی و یا فعلی آموزشی به این نظام منتقل می‌شود پس از تطبیق دروس براساس آیین‌نامه مربوط انجام خواهد شد.

-

ماده ۸۳: انتخاب واحد و هدایت تحصیلی و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی داوطلبان آزاد براساس مفاد این آئین‌نامه و شیوه‌نامه‌های مربوط و با رعایت مقررات زیر انجام می‌گیرد:
الف) مواد و تبصره‌هایی از این آئین‌نامه که ناظر بر تحصیلات ضمن سال‌دانش‌آموزان است شامل داوطلبان آزاد نمی‌شود.

ب) نمره انضباط برای داوطلبان آزاد منظور نمی‌شود.

ج) داوطلبان آزاد از گذراندن دروسهای انتخابی و تربیت بدنی معاف هستند لیکن باید معادل دروسهای فوق از دروسهای سایر رشته‌ها انتخاب کرده و بگذرانند.

د) در رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای ثبت‌نام و ادامه تحصیل به صورت داوطلب‌آزاد ضمن رعایت سایر ضوابط صرفاً برای هنرجویان پایه سوم خواهد بود که شرایط ادامه تحصیل در رشته مربوط را در دوره روزانه از دست داده باشند. این قبیل دانش‌آموزان لازم است قبلاً درآموزشهای دروسهای کارگاهی، آزمایشگاهی و عملیاتی میدانی رشته مربوط شرکت کرده باشند.

ماده ۸۴: امتحان داوطلبان آزاد در هر منطقه آموزشی در دروسهایی برگزار می‌شود که آن دروسها در واحدهای آموزشی روزانه و یا بزرگسالان همان منطقه موجود باشد.

ماده ۸۵: ثبت‌نام و برگزاری امتحانات داوطلبان آزاد در واحدهای آموزشی بزرگسالان دولتی انجام خواهد گرفت و در مناطقی که واحد آموزشی بزرگسالان دایر نمی‌باشد ثبت‌نام آنان در یکی از واحدهای آموزشی روزانه که اداره آموزش و پرورش محل تعیین می‌کند به تفکیک جنسیت انجام خواهد گرفت.

تبصره (۱): ثبت نام داوطلبان آزاد در واحدهای آموزشی غیرانتفاعی و یا وابسته به سایر سازمانها مجاز نمی‌باشد.

تبصره (۲): ()

ماده ۸۶: دارندگان دیپلم نظام جدید و یا نظام قدیم، در صورت تمایل به اخذ دیپلم مجدد (در رشته غیرمتناظر) در شاخه‌های نظری و یا کاردانش پس از تطبیق دروسها می‌توانند کسری دروسهای رشته مربوط را همراه داوطلبان آزاد امتحان دهند و بر اساس این آئین‌نامه، موفق به کسب گواهی‌نامه دیپلم در شاخه یا رشته دلخواه شوند.^{۱۳}

۱- به استناد مصوبه سیدو بیست و نهمین جلسه کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۸۳/۱۰/۱۶ به شماره ابلاغی ۱۲۰/۸۸۴۰/۹ مورخ ۸۳/۱۰/۲۸، دیپلمه‌های پنج ساله فنی و حرفه‌ای و سه ساله بهیاری می‌توانند از مزایای این ماده استفاده کنند.

موضوع: این آئین‌نامه آموزشی مشتمل بر شش فصل و هشتاد و شش ماده و شصت و پنج تبصره در جلسات ۲۲۵ و ۲۲۷ و ۲۲۹ و ۲۳۰ و ۲۳۱ و ۲۳۲ و ۲۳۴ و ۲۳۶ مورخ ۷۹/۳/۱۰ و ۷۹/۳/۲۴ و ۷۹/۴/۱۴ و ۷۹/۴/۲۱ و ۷۹/۴/۲۸ و ۷۹/۵/۴ و ۷۹/۵/۱۱ و ۷۹/۵/۱۸ به تصویب گروه دوّم شورای تغییر بنیادی نظام آموزش و پرورش (هیأت اجرائی نظام جدید متوسطه) رسید. صحیح است به مورد اجرا گذارده شود.

۴۰۰/۲۰۱۴۰
۱۳۷۹/۶/۲۳

حسین مظفر

وزیر آموزش و پرورش

رونوشت - به دفتر / اداره کل / سازمان جهت اطلاع و اقدام لازم ایفاد می‌شود.

(ضوابط سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان)

امتحانات داخلی - امتحاناتی است که طبق برنامه معین و با همکاری مشترک کارکنان آموزشی و اداری واحد آموزشی زیر نظر مدیر انجام می‌شود. در امتحانات داخلی تهیه سوالها و تصحیح اوراق امتحانی بر عهده معلمان مربوط می‌باشد.

امتحانات هماهنگ - امتحاناتی است که در بعضی از درسها طبق برنامه معین و سوالهای یکسان در سراسر کشور و یا در سراسر یک استان توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی و یا اداره کل آموزش و پرورش استان / اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور/ تهیه و در محل واحد آموزشی زیر نظر مدیر انجام می‌شود. در امتحانات هماهنگ تصحیح اوراق امتحانی بر عهده معلمان مربوط می‌باشد.

امتحانات نهایی - امتحانات درسهایی از پایه سوم متوسطه است که بصورت سراسری (کشوری) با برنامه همزمان و سوالهای یکسان، توسط اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی تهیه می‌شود و زیر نظر اداره کل آموزش و پرورش استان / اداره کل آموزش و پرورش مدارس خارج از کشور/ بوسیله عوامل اجرایی امتحانات (هیأت ممتحنه) که از طرف ادارات آموزش و پرورش شهرستانها و مناطق معین می‌شود برگزار خواهد شد. در امتحانات نهایی برگزاری امتحان و تصحیح اوراق بصورت متمرکز انجام می‌شود.

امتحانات دوره تابستانی - امتحاناتی است که برای دانش‌آموزان در پایان دوره تابستانی برگزار می‌شود.

معدل: برای هر دانش‌آموز در طول دوره متوسطه بزرگسالان سه نوع معدل منظور می‌شود:

الف) معدل نیمسال: براساس تعداد واحدهای درسهای ارائه شده به دانش‌آموز در طول هر نیمسال تحصیلی و مطابق ماده ۶۹ این آئین‌نامه محاسبه و اعلام می‌شود.

ب) معدل کل: براساس نمره پذیرفته شده درسهایی که دانش‌آموز در طول دوره متوسطه گذرانده است و مطابق با ماده ۷۲ این آئین‌نامه محاسبه و اعلام می‌شود.

ج) معدل کتبی: براساس نمره پذیرفته شده درسهایی که دانش‌آموز امتحان نهایی داده است و مطابق با ماده ۷۱ این آئین‌نامه محاسبه و اعلام می‌شود.

	-()	-()	-()	-()	
	-()	-()	-()	-()	
		AC		-DC	
	-()	-()	-()	-	
	-	-	-()	-	
	-	-	-()	-	
	-()	-()	-()	-()	
	-	-)	-()	-()	
	-	-()	-()	-	
	-	-()	-()	-	
	-	-	-()	-()	
	-	-()	-()	-	
	-	-	-()	-()	
	-	-()	-()	-()	
	-	-	-()	-	
	-	-	-()	-()	
	-	-()	-()	-	
	-	-	-()	-	

*

	-	-()	-()	-()	
	-	-()	-()	-	
		-()	-()	-	**
	-	-)	-()	-	
)	-()	-()	-()	
	-		-()	-	

* بقیه رشته های فنی و حرفه ای امتحان نهایی ندارند.

** از سال تحصیلی ۸۴-۸۵ درس ایستایی ساختمان به جای مقررات ملی و ضوابط عمومی ساختمان در جدول دروس نهایی رشته ساختمان منظور شده است.